

Briselē, 17.3.2021.
COM(2021) 123 final

2018/0331 (COD)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM,

ko izstrādā atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 6. punktam,

par

**Padomes nostāju attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pieņemšanu, lai
novērstu teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM
saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 6. punktu

par

**Padomes nostāju attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas
pieņemšanu, lai novērstu teroristiska saturs izplatīšanu tiešsaistē**

1. KONTEKSTS

Priekšlikums nosūtīts Eiropas Parlamentam un Padomei (dokuments COM(2018) 640 final – 2018/0331 (COD)):	2018. gada 12. septembrī
Padomē panākta vienošanās par sarunu mandātu:	2018. gada 6. decembrī
Eiropas Parlamenta nostāja (pirmais lasījums):	2019. gada 17. aprīlī
1. trialogs:	2019. gada 17. oktobrī
2. trialogs:	2019. gada 20. novembrī
3. trialogs:	2019. gada 12. decembrī
4. trialogs:	2020. gada 24. septembrī
5. trialogs:	2020. gada 29. oktobrī
6. (galīgais) trialogs:	2020. gada 10. decembrī
Pastāvīgo pārstāvju komitejā panākta politiskā vienošanās:	2020. gada 16. decembrī
Par kompromisa vienošanās apstiprinājumu nobalso Eiropas Parlamenta LIBE komiteja:	2021. gada 11. janvārī
Pieņemta Padomes pirmā lasījuma nostāja:	2021. gada 16. martā

2. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Eiropas Savienības teritorijā notikušie teroristu uzbrukumi ir parādījuši, kā teroristi ļaunprātīgi izmanto internetu, lai piesaistītu un vervētu atbalstītājus, sagatavotu un sekmētu teroristiskas darbības, dižotos ar saviem nežēlīgajiem nodarījumiem, mudinātu citus sekot viņu piemēram un sētu bailes sabiedrībā.

Teroristisks saturs, kas šādiem mērķiem kopīgots tiešsaistē, tiek izplatīts caur mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem, kuri ļauj augšupielādēt trešo personu radītu saturu. Teroristi un viņu atbalstītāji ir ļaunprātīgi izmantojuši ne tikai lielās sociālo mediju platformas, bet arīvien biežāk arī mazākus pakalpojumu sniedzējus, kas piedāvā dažāda veida mitināšanas pakalpojumus, kuri ir pieejami Eiropas Savienībā. Šāda noteiktu tiešsaistes pakalpojumu

ļauņprātīga izmantošana akcentē mitināšanas pakalpojuma sniedzēju konkrēto sabiedrisko atbildību par to, lai lietotāji tiktu pasargāti no teroristiska satura, un uzsver būtiskos drošības riskus, ko šāds saturs rada sabiedrībai kopumā.

Komisija ierosināja izveidot saskaņotu tiesisko regulējumu, lai novērstu mitināšanas pakalpojumu ļauņprātīgu izmantošanu teroristiska satura izplatīšanai tiešsaistē, garantētu digitālā vienotā tirgus netraucētu darbību, vienlaikus aizsargājot sabiedrisko drošību un pamattiesības.

Ierosinātās regulas mērķis ir viest skaidrību par mitināšanas pakalpojuma sniedzēju atbildību – tas nozīmē veikt visas piemērotās, saprātīgās un samērīgās darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu savu pakalpojumu drošumu un tiešsaistē ātri un efektīvi atklātu un izņemt teroristisku saturu. Šādas darbības ietver satura izņemšanu vienas stundas laikā no izņemšanas rīkojuma saņemšanas un īpašus pasākumus, kas mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem jāveic proaktīvi, lai aizsargātu savus pakalpojumus.

Tajā pašā laikā ierosinātajā regulā ir iekļauti vairāki aizsardzības pasākumi, kas paredzēti, lai demokrātiskā sabiedrībā nodrošinātu tādu pamattiesību kā vārda un informācijas brīvības pilnīgu ievērošanu. Šie aizsardzības pasākumi ietver pārredzamības pienākumus, kā arī sūdzību mehānismus, kurus satura nodrošinātāji (papildus tiesiskajai aizsardzībai saskaņā ar LES 19. pantu un ES Pamattiesību hartas 47. pantu) varēs izmantot, lai apstrīdētu satura izņemšanu vai piekļuves atspējošanu.

Ierosinātajā regulā ietvertie dalībvalstu pienākumi palīdzēs sasniegt šos mērķus, piešķirot kompetentajām iestādēm rīcības iespējas, uzlabojot prognozējamību un pārredzamību, garantējot pienācīgus aizsardzības pasākumus un nodrošinot, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem par pienākumu nepildīšanu var piemērot sankcijas iedarbīgu, samērīgu un atturošu sodu veidā.

3. KOMENTĀRI PAR PADOMES NOSTĀJU

Padomes nostāja atspoguļo politisko vienošanos, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija panāca 2020. gada 10. decembrī. Svarīgākās atšķirības starp Komisijas priekšlikumu un tekstu, par kuru panākta politiska vienošanās, ir šādas:

- darbības joma – ir precizēts, ka materiāli, kas izplatīti izglītības, žurnālistikas, mākslas vai pētniecības, terorisma novēršanas vai apkarošanas nolūkā, nav uzskatāmi par teroristisku saturu un ka tiek veikts novērtējums, lai noteiktu patieso izplatīšanas mērķi;
- precizēts, ka regula neskar Direktīvu par elektronisko tirdzniecību¹ un Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu², kā arī neietekmē to, ka kolīziju gadījumos audiovizuālo mediju pakalpojumu jomā prevalē pēdējā minētā direktīva. Apsvērumā precizēts, ka tas neskar regulā noteiktos video koplietošanas platformas pakalpojumu sniedzēju pienākumus;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (OV L 178, 17.7.2000., 1.–16. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV L 303, 28.11.2018., 69.–92. lpp.).

- precizēts, ka regula attiecas tikai uz tiem mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem, kas izplata informāciju sabiedrībai, t. i., potenciāli neierobežotam personu skaitam;
- definīcijas – jēdziena “teroristisks saturs” definīcija izslēdz materiālu, kas “popularizē” teroristu grupu darbības, un tā ir ciešāk piesaņota attiecīgajiem Terorisma apkarošanas direktīvā³ minētajiem nodarījumiem;
- izņemšanas rīkojumi – saglabāts maksimālais vienas stundas termiņš, kurā mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem jāizņem teroristisks saturs / jāatspējo piekļuve tam, taču kompetentajai iestādei ir jāinformē mitināšanas pakalpojuma sniedzējs 12 stundas pirms pirmā izņemšanas rīkojuma, izņemot steidzamus gadījumus. Turklāt šis termiņš tiek apturēts, ja pastāv objektīvi pamatojami tehniski vai operatīvi iemesli, kuru dēļ izņemšanas rīkojumu nav iespējams izpildīt;
- kontroles tiesības / pārrobežu izņemšanas rīkojumu procedūra – lai gan visas dalībvalstis ir tiesīgas izdot izņemšanas rīkojumus, kas adresēti jebkuram mitināšanas pakalpojuma sniedzējam neatkarīgi no vietas, kur tas ir iedibināts, jauns pants par pārrobežu izņemšanas rīkojumu procedūrām (4. pants) ļauj “mitināšanas” dalībvalsts (t. i., dalībvalsts, kurā mitināšanas pakalpojuma sniedzējs ir iedibināts vai kur tam ir juridiskais pārstāvis) kompetentajai iestādei pārbaudīt izņemšanas rīkojumu, lai noteiktu, vai tas satur acīmredzamus vai nopietnus pamattiesību vai regulas pārkāpumus. Mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem un satura nodrošinātājiem ir tiesības pieprasīt, lai minētā kompetentā iestāde pārskata izņemšanas rīkojumu, un tādā gadījumā minētajai iestādei ir pienākums veikt pārbaudi un tajā konstatētos faktus izvērst lēmumā. Ja pārbaudes rezultātā tiek konstatēti acīmredzami vai nopietni pārkāpumi, izņemšanas rīkojumam vairs nav juridiska spēka un mitināšanas pakalpojuma sniedzējam vairs nav pienākuma izņemt materiālu, kurš tam principā būtu jāatjauno;
- īpaši pasākumi – priekšlikuma 3., 6. un 9. panta saturs ir pielāgots un apvienots vienā pantā, kurā izklāstīti mitināšanas pakalpojuma sniedzēju pienākumi ieviest īpašus pasākumus teroristiska satura izplatīšanas novēršanai. Šie pienākumi attiecas tikai uz tiem mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem, kuru mitinātajā informācijā kompetentā iestāde ir konstatējusi teroristisku saturu. Lai gan kompetentās iestādes var pieprasīt mitināšanas pakalpojuma sniedzējiem veikt papildu pasākumus, konkrētos teroristiska satura novēršanas pasākumus izvēlas paši mitināšanas pakalpojuma sniedzēji, un tiem nevar paredzēt pienākumu izmantot automatizētus rīkus;
- signālziņas – ir svītrots Komisijas priekšlikumā iekļautais pants par signālziņām (t. i., mehānismu tādu paziņojumu iesniegšanai, ar ko mitināšanas pakalpojuma sniedzējus brīdina par teroristisku saturu, lai pakalpojumu sniedzēji varētu brīvprātīgi izvērtēt šāda satura atbilstību saviem noteikumiem). Tomēr apsvērumā ir precizēts, ka signālziņu instruments vēl aizvien paliek dalībvalstu un Eiropola rīcībā;
- kompetentās iestādes – dalībvalstīm ir jāieceļ kompetentās iestādes saskaņā ar regulas prasībām, tostarp jānodrošina, ka šīs iestādes neprasa un nesāņem norādījumus un ka tās rīkojas objektīvi un nevienu nediskriminē, nodrošinādamas pamattiesību pilnīgu ievērošanu;

³

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/541 (2017. gada 15. marts) par terorisma apkarošanu un ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/475/TI un groza Padomes Lēmumu 2005/671/TI (OV L 88, 31.3.2017., 6.–21. lpp.).

- sodi – pantā par sodiem ir skaidri paredzēta iespēja dalībvalstīm lemt par to, vai atsevišķos gadījumos piemērot sodus, ņemot vērā tādus apstākļus kā attiecīgā mitināšanas pakalpojuma sniedzēja raksturs un lielums, tā vainas pakāpe pārkāpumā un tehniskie un organizatoriskie pasākumi, ko tas varētu būt veicis, lai nodrošinātu atbilstību regulas prasībām;
- nobeiguma noteikumi – laikposms, pēc kura regula kļūst piemērojama, tika pagarināts līdz 12 mēnešiem pēc tās stāšanās spēkā, savukārt laikposms regulas izvērtēšanai tika saīsināts līdz diviem gadiem pēc tās stāšanās spēkā.

Komisija uzskata, ka panāktā politiskā vienošanās, kas atspoguļota Padomes nostājā, kopumā saglabā iepriekšminētā Komisijas priekšlikuma galvenos mērķus. Proti, tekstā, par kuru panākta vienošanās, ir iestrādāta līdzsvarota pieeja, kas gādā par to, ka efektīvi tiek novērsta teroristiska satura izplatīšana tiešsaistē, ka tiek nodrošināts visaptverošs pamattiesību aizsardzības pasākumu kopums un ka mitināšanas pakalpojumu sniedzēji, kuri darbojas iekšējā tirgū, ir pakļauti vienotiem un samērīgiem noteikumiem.

4. SECINĀJUMS

Komisija akceptē Padomes nostāju.